

BEVALLEN VAN EEN KIND DAT GENETISCH NIET MET JOU VERWANT IS

Eiceldonatie is niet zomaar een oplossing

18 FEBRUARI 2015 OM 03:00 UUR | Veerle Beel (<http://www.standaard.be/auteur/veerle-beel>)

Een draagmoeder draagt een kind dat (meestal) niet het hare is en geeft het daarna af. Maar hoe noem je een moeder die bevalt van haar eigen kind, dat toch niet genetisch aan haar verwant is? Veerle Laureyns kreeg een eikel van haar beste vriendin. ‘Ik heb lang geen lotgenoten gekend.’

Veerle en Didier, met in de achtergrond hun zoon Mattis. ‘Soms vraagt hij mij: mama, wat heb ik van jou?’ fd

De Kamer debatteert straks over het al dan niet opheffen van de anonimiteit bij het doneren van sperma of

eicellen. Voor sommigen is dat nog een brug te ver. Niet voor Veerle Laureyns (43). Zij en haar beste vriendin, die donor wilde zijn, kozen bewust voor gekende donatie.

‘We hadden ook voor gekruiste donatie kunnen kiezen. Dan geeft je donor, die je sowieso moet aanbrengen, aan iemand anders. Maar ik ken Lien al van in de lagere school. Ik wist dat ze vriendelijk en intelligent is, ik ken ook haar familie. Die zekerheid gaf me vertrouwen. Van een anonieme donor zou ik bang zijn geweest. Voor Lien was het niet anders. Zij deed het toch vooral voor mij.’

Wie Veerle, Didier en hun zoon Mattis vandaag ontmoet, ziet een heel gewoon gezin. Moeder, vader en een zoon van bijna elf: niets bijzonders. Ze zouden kunnen verzwijgen hoe ze hun kinderwens hebben gerealiseerd. ‘Ik heb me lang alleen gevoeld, omdat ik geen andere donormama’s kende’, zegt Veerle. ‘Raar woord ook, donormama, want ik ben zelf geen donor. Maar hoe moet je het anders noemen? Het is zwaar om met een geheim te leven. Sinds ik er ook in bredere kring over spreek, voel ik me enorm opgelucht.’

Veerle heeft besloten die stap te zetten omdat ze een missie heeft: ‘Wij zijn medisch goed geholpen, maar emotioneel hebben wij ons plan moeten trekken. Ik was zwanger, ik kreeg een gezond kind: voor het ziekenhuis dat me bij de voortplanting geassisteerd had, was de kous daarmee af. Terwijl het voor mij toen begon.’

‘Mattis was een heel mooie baby. Als ik hem in mijn armen hield, dacht ik ook aan het kind dat ik zelf niet had kunnen krijgen. Hoe zou dat er hebben uitgezien? Dat was erg dubbel. En het was moeilijk om er met wie ook over te spreken. Ik miste zelfs mijn beste vriendin hierin: ik kon haar toch niet met mijn gevoelens confronteren? Ik hoorde toch alleen maar blij en dankbaar te zijn?’

Vier jaar proberen

Nu, tien jaar later, zijn dat de gevoelens die bij Veerle overheersen. ‘Ik ben er ook trots op dat wij dit voor elkaar hebben gekregen. Maar ik wens het aan anderen toe dat ze in eenzelfde verhaal van eiceldonatie beter begeleid worden. Zodat ze het niet in hun eentje moeten uitzoeken.’ Veerle rolde van de ene ‘behandeling’ in de andere. ‘Ik hoefde me geen zorgen te maken, zei de dokter, want ik was nog erg jong. Maar we waren al vier jaar aan het proberen! Als je eenmaal een kind wilt, kan het niet rap genoeg gaan.’

Na negen inseminaties en twee in vitro-fertilisaties (ivf) zonder het verhoopte resultaat, zeiden de behandelende artsen dat ivf niet zou lukken, maar dat ze toch nog een oplossing voor haar hadden. ‘Ik veerde op: hoera, een oplossing! Ik hoorde: eiceldonatie. Het was niet echt wat ik verwacht had, maar er was nog een oplossing. Als ik een donor vond, mocht ik terugkomen. Tien minuten later stonden we al weer buiten.’

Achteraf gezien, vindt Veerle, hadden ze haar toen beter eerst in het reine laten komen met haar onvruchtbaarheid. ‘Dat woord is tijdens die hele behandeling niet een keer gevallen. Eiceldonatie werd voorgesteld als een eenvoudige oplossing. Maar dat is het niet. Zo zou ik het zelf nooit omschrijven of promoten. Het is een heel bijzonder geschenk.’

‘Voor de dokters in kwestie zijn eicellen vergelijkbaar met pelletjes die uit je haar vallen. Ze minimaliseerden de genetische verwantschap. Ze zeiden dat de band die je met je kind opbouwt, belangrijker is. Het gekke is dat er nu ook een parlementair debat gevoerd wordt over draagmoederschap, en

daar hoor je net het omgekeerde: wie het kind draagt, is niet belangrijk. Het is de genetische verwantschap die de doorslag geeft! Dat kan niet allebei tegelijk waar zijn.’

Broertjes of zusjes?

Ze is wel erg blij dat het behandelende team haar geadviseerd heeft om haar zoon niet in het ongewisse te laten over zijn genetische herkomst. ‘Mijn man en ik wilden er geen officieel moment van maken. We zouden het vertellen zodra zich een kans voordeed. Ik herinner het mij nog exact. Mattis was een jaar of vijf en ik zat met hem hier op het koertje. Ik weet niet meer wat hij precies vroeg. Ik zei hem dat er misschien nog wel kindjes in zijn klas waren die op dezelfde manier waren gemaakt. O, vroeg hij blij, zijn dat dan zusjes of broertjes van mij?’

In feite had Veerle het fijn gevonden als ze de andere embryo’s die tegelijk met Mattis waren gecreëerd, hadden kunnen wegschenken. ‘Dat hadden we met plezier gedaan, voor andere onvruchtbare koppels. Ik had dan ook willen weten bij wie die kinderen terecht zouden komen. Ik geloof dat openheid voor alle betrokkenen het beste is. We zouden dat vanzelfsprekend ook met Lien overlegd hebben. Maar op de een of andere manier is het ziekenhuis ons dossier kwijtgespeeld. Jammer.’

Veerle en Lien zijn nog altijd goed bevriend en op die manier kent Mattis ook de vrouw die genetisch mee aan zijn oorsprong ligt. Hij kent ook haar ouders en haar neven en nichtjes. ‘Ze wonen in hetzelfde dorp als mijn ouders’, zegt Veerle. ‘Soms gaan we bij hen langs. Het is niet echt familie van ons, maar we voelen ons erg met hen verbonden. Zij stellen het op prijs om Mattis af en toe te zien, en hij ook. Ik waardeer het dat zowel Lien als haar familie daarin ons tempo volgt.’

Ons geluk

‘Er zijn genetische kenmerken die hij met hen deelt. Zijn lengte heeft hij zeker van die kant van de familie. Net als ik speelt hij muziek, maar ook Lien en haar familie zijn erg muzikaal. Wat is “nature” en wat is “nurture”? Soms vraagt hij mij: mama, wat heb ik van jou? Mooi was zijn antwoord toen we het eens over tegenslagen hadden. Hij vroeg naar mijn grootste tegenslag. Mijn onvruchtbaarheid, natuurlijk. Maar mama, zei hij, dat is helemaal geen tegenslag. Dat is ons geluk, want anders was ik er niet geweest!’

In het verhaal van volwassen donorkinderen herkende Veerle pas eerst haar eigen worsteling met genen versus opvoeding. ‘Ik weet nu dat je beide moet omarmen. En bij de vzw Donorfamilies heb ik lotgenoten leren kennen.’ Omdat ze niet wil dat anderen dit proces in hun eentje moeten doormaken, heeft ze een nieuwe website opgestart, samen met een andere donormama, en met de steun van haar man.

www.eicelacceptatie.be

www.donorfamilies.be

VEERLE BEEL

Veerle Beel is redactrice binnenland bij De Standaard.

Meer artikels van Veerle Beel » (<http://www.standaard.be/auteur/veerle-beel>)

‘Ik ken Lien al van in de lagere school. Ik wist dat ze vriendelijk en intelligent is, ik ken ook haar familie. Die zekerheid gaf me vertrouwen. Van een anonieme donor zou ik bang zijn geweest’

‘Voor de dokters zijn eicellen vergelijkbaar met pelletjes die uit je haar vallen. Ze minimaliseerden de genetische verwantschap en zeiden dat de band die je met je kind opbouwt, belangrijker is’